

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Te Atua Kaha Rawa — He Ako Paipera me nga Nama a Strong

KO WAI A IHU I MUA I PETEREHOMA — TE REO TOKOMAHA, TE ANARA A TE ARIKI, TE WAHIE I RUNGA I A IHAKA

Ako Taketake o te Karaipiture — te Rongopai o Ihu Karaiti

KUPU WHAKATAKI

E patai ana tenei wahanga ko wai a Ihu, ka timata i te hanganga, i te wahi e mea ai te Atua, "Tatou ka hanga i te tangata kia rite ki to tatou ahua." Ka whai i te mea e kiia nei ko te anahera a Ihowa, i tutaki nga tangata kanohi ki te kanohi, a i kiia ko te Atua. Ka mutu ki te wahie i whakatakotoria ki runga i a Ihaka, te tama kotahi i arohaina e Aperahama. No roto tonu mai i te Paipera nga whakautu katoa, i roto i nga kupu ake a te Paipera.

NGĀ PĀTAI E TORU KA WHAKAUTUA E TĒNEI RANGAHAU:

1. Ki te mea he kotahi te Atua, ko wai te "tatou" e korero ana i roto i Kenehi 1:26?
2. Ko wai te anahera a Ihowa, i tutaki kanohi ki te kanohi nga tangata ki a ia, a i kiia he Atua?
3. He aha ta te rakau i whakatakotoria ki runga i a Ihaka, te tama kotahi, i whakaatu wawe ai?

KAMAKA WHAKATIMATANGA

Ihaia 9:6 Kua whanau nei hoki he tamaiti ma tatou, kua homai he tama ki a tatou; a ki runga ki tona pokohiwi te rangatiratanga; na, ko te ingoa e huaina ki a ia ko Whakamiharo, ko Kaiwhakatakoto Whakaaro, ko te Atua Kaha Rawa, ko te Matua Mutungakore, ko te Rangatira o te Rongomau.

KUA WHANAU MAI HE TAMAITI + KUA HOMAI HE TAMA --> KA HUAINA TONA INGOA KO TE ATUA KAHA RAWA.

E whitu rau tau i mua i te whanautanga o Ihu, i tuhia e tetahi poropiti ka kiia tenei tamaiti ko Te Atua Kaha Rawa. I takoto te tamaiti a Ihu ki roto i te takotoranga kai ma nga kararehe. Panuitia marietia te irava. Kei roto i nga irava te korero katoa o tenei akoranga.

A. TE ATUA NĀNA I MEA "KIA HANGA TĀTOU" — KOTAHI ANAKE TE ATUA, ENGARI NEHONEHO TE HUNGA E KŌRERO ANA

A1. Kenehi 1:26 Na ka mea te Atua, Kia hanga tatou i te tangata kia rite ki a tatou, hei to tatou ano te ahua: a kia waiho ko ratou hei rangatira mo nga ika o te moana, mo te manu o te rangi, mo nga kararehe hoki, mo te whenua katoa, mo nga mea ngokingoki katoa ano hoki e ngokingoki ana i runga i te whenua. (27) Na ka hanga e te Atua te tangata rite tonu ki a ia; i hanga ia e ia kia rite ki te Atua; i hanga raua he tane, he wahine.

TATOU KA HANGA I TE TANGATA KIA RITE KI A TATOU, KIA RITE KI TO TATOU AHUA --> NA KA HANGA E TE ATUA TE TANGATA KIA RITE KI TONA ANO AHUA.

(Ko aku whakaaro ake: Panuitia a Kenehi 1:26 me Kenehi 1:27 ngatahi. Kaua e whakangawaritia te rereketanga i waenganui i nga irava e rua. E kii ana a Kenehi 1:26 "tatou" me "to tatou." E kii ana a Kenehi 1:27 "tona ake ahua" me "i hanga e te Atua," ko raua e rua he takitahi. E whakaaturia ana e te Paipera nga irava e rua i te taha o tetahi ki tetahi kaore he whakapaha. E ki noa ana te Paipera i nga mea e rua.)

A2. Kenehi 3:22 Na ka mea a Ihowa, te Atua, Nana, kua rite nei te tangata ki tetahi o tatou, te mohio ki te pai, ki te kino: na kei totoro atu tona ringa aiane, kei tango i tetahi o nga hua o te rakau o te ora, kei kai, a ka ora tonu:

KUA RITE TE TANGATA KI TETAHI O TATOU, KI TE MATAU KI TE PAI, KI TE KINO.

A3. Kenehi 11:7 Tena, tatou ka heke atu, ka whakapoauau i o ratou reo i reira, kia kore ai ratou e matau, ia tangata, ia tangata ki te reo o tona hoa.

TENA, KIA HEKE ATU TATOU + WHAKAPOAUAU I TO RATOU REO.

A4. Ihaia 6:8 Na ka rongo ahau i te reo o te Ariki e mea ana, Ko wai taku e unga ai, ko wai ta tatou hei haere? Ano ra ko ahau, Tenei ahau, ngarea ko ahau.

KO WAI TAKU E UNGA AI + KO WAI HOKI HEI HAERE MO TATOU?

(Ōku whakaaro ake: Tirohia mārika a Ihaia 6:8. Kei roto i te rerenga kotahi o Ihaia 6:8 ēnei momo e rua: "Ko wai taku e unga" me te "ko wai e haere mō tātou." Ko taua kaikōrero anō e whakamahi ana i te āhua takitahi me te āhua tokomaha i te wā kotahi. Ehara tēnei i te hapa tuhituhi. Ehara tēnei i te whakamahinga a te Atua i tētahi kupu tokomaha hei whakaahua i a ia anake. Ka puta tēnei taurua i roto i te maha o nga wā, i roto i te maha o nga pukapuka rerekē o te Paipera, puta noa i nga rautau maha.)

A5. Tiuteronomi 6:4 Whakarongo, e Ihairaira: Ko Ihowa, ko to tatou Atua, he Ihowa kotahi:

[H259 echad ■]

WHAKARONGO, E IHARAIRA: KO IHOWA, KO TO TATOU ATUA, HE IHOWA KOTAHI.

(Ko aku whakaaro ake: Ko Tiuteronomi 6:4 te whakahaere i te ako katoa. Kotahi te Atua. Kaore e rua nga atua. Kaore e toru nga atua. Kaore e maha nga atua. Ko tetahi rarangi i tenei ako e kii mai ana he tuarua te Atua, kua pohehe te panui. Ko Tiuteronomi 6:4 te whakamatautau mo tera. Kia mahara ki te kupu Hiperu e whakamahia ana e tenei rarangi mo te "kotahi." Ko te kupu he echad. Ko echad tonu te kupu e whakamahia ana i te wa e kiia ai te ahiahi me te ata he ra KOTAHI, ahakoa e rua nga wahanga o te ra. Ko echad tonu te kupu e whakamahia ana i te wa e kiia ai te tane me tana wahine he kikokiko KOTAHI, ahakoa e rua nga tangata. I whiriwhiria e te Paipera tetahi kupu mo te "kotahi" e ahei ana kia nui ake i te kotahi te tangata i roto. Ka tuhia i muri mai i a Kenehi 1:26 te korerotanga a te Atua "tatou ka.")

A6. Ihaia 45:5 Ko Ihowa ahau, kahore atu hoki; kahore ke atu he atua, ko ahau anake: maku koe e whitiki, ahakoa kahore koe i mohio ki ahau:

KO IHOWA AHAU + KAHORE ATU + KAHORE HE ATUA, KO AHAU ANAKE.

(Ko oku whakaaro ake: E kii ana a Ihaia 45:5 i tetahi atu taha o tenei pono. E kore tenei rangahau e karo i a Ihaia 45:5. E kii marama ana te Atua kaore he Atua ke atu i a ia. Ahakoa te aha e kitea e tenei rangahau i era atu wharangi, e kore rawa e taea te taapiri he Atua tuarua. Ko te mea ka kitea e tenei rangahau he mea rereke ake, he mea pai ake i tetahi Atua tuarua. Ka kitea e tenei rangahau te Atua kotahi e whakaatu ana i a ia ano ki nga tangata.)

B. TE MEA E KIIA NEI KO TE ANAHERA A IHOWA — E KIIA ANA HOKI KO TE ATUA

Ko te kupu Hiperu i whakamaoritia ko "anahera" ko malak (H4397). Ko te tikanga o malak ko te tangata kua tonoa. E whakaahua ana a malak i te mahi o te tangata kua tonoa, ehara i te ahua o taua tangata. Kia mahara ki nga mea e mahia ana e te Paipera ki tenei tangata tonoa motuhake i roto i nga korero e whai ake nei.

B1. KO HAGARA I TE KORAHA — NĀNA IA I TAPA TE INGOA

Kenahi 16:7 A ka kitea ia e te anahera a te Atua i tetahi puna wai i te koraha, i te puna i te huarahi ki Huru, **[H4397 malak ■]** (8) Ka mea, E Hakara, e te pononga a Harai, i haere mai koe i hea? e anga ana hoki koe ko hea? a ka mea ia, E rere ana ahau i a Harai, i toku rangatira. (9) Na ka mea te anahera a Ihowa ki a ia, Hoki atu ki tou rangatira, kia whakaririka hoki koe i raro i ona ringa. (10) Ka mea ano te anahera a Ihowa ki a ia, Ka whakanuia rawatia e ahau tou uri, a e kore e taea te tatau, i te tini hoki.

I MEA TE ANAHERA A IHOWA, KA WHAKANUIA RAWATIA E AHAU TOU URI.

Kenahi 16:13 Na ka huaina e ia te ingoa o Ihowa i korero nei ki a ia, He Atua koe e kite ana: i mea hoki ia, I titiro ranei ahau i koeni ki muri i toku kaititiro mai?

NA KA HUAINA E IA TE INGOA O IHOWA I KORERO NEI KI A IA, HE ATUA KOE E KITE ANA.

(Aku whakaaro ake: E rua ngā mea kei roto i te Kenahi 16 e tika ana kia noho tonu te kaupānui ki te whakaaro. Tuatahi, ko te mea e kīia nei ko "te anahera a Ihowa" e kī ana, "Ka whakanuia e ahau tōu uri." Kāore te anahera a Ihowa i kī, "Mā Ihowa e whakanui tōu uri." E kōrero ana te anahera a Ihowa anō nei ko ia te kaiwhakanui. Tuarua, ko te tuhinga tonu o te Paipera, ehara i te whakaaro o Hakara, e kī ana mō tēnei anahera a Ihowa ko "Ihowa i kōrero nei ki a ia." E kī ana a Hakara mō tēnei tangata kotahi anō, "Koe te Atua." E whakaae ana te kaikōrero o te pukapuka o Kenahi ki tā Hakara.)

B2. TE RINGA I RUNGA I A IHAKA — E OATI ANA IA I A IA ANO

Kenahi 22:11 Na ko te karangatanga mai a te anahera a Ihowa ki a ia i runga i te rangi, ka mea, E Aperahama, e Aperahama: ka mea ia, Tenei ahau. (12) Na ka mea ia, Kaua e totoro tou ringa ki te tamaiti, kaua ano hoki tetahi mea e meatia ki a ia: katahi hoki ahau ka matau e wehi ana koe i te Atua, i a koe kihai nei i kaiponu i tau tamaiti, i tau huatahi, i ahau.

I A KOE KIHAI NEI I KAIPONU I TAU TAMAITI, I TAU HUATAHI, I AHAU.

Kenahi 22:15 Na ka karanga ano te anahera a Ihowa ki a Aperahama i te rangi, (16) Ka mea, Kua waiho e ahau ko ahau ano hei oati, e ai ta Ihowa, mou i mea i tenei mea, mou ano hoki kihai i kaiponu i tau tama, i tau huatahi: (17) Na, ka manaakitia rawatia koe e ahau, a ka whakanuia rawatia e ahau ou uri kia pera me nga whetu o te rangi, me te onepu hoki i te tahatika o te moana; a ka riro i ou uri te kuwaha o ona hoariri; (18) Ma tou uri ano hoki ka manaakitia ai nga iwi katoa o te whenua; mou i whakarongo ki toku reo.

E AI TA IHOWA, MOU I MEA I TENEI MEA --> MA TOU URI ANO HOKI KA MANAAKITIA AI NGA IWI KATOA O TE WHENUA.

(Ko aku whakaaro ake: Whakaarohia ēnei kīanga e rua i roto i te Kenahi 22:11-18. Ko te kīanga tuatahi ko "Kaore i kaiponuhia e koe tōu tama i ahau." I tāpaea e Aperahama tāna tama ki te Atua. E kī ana te kaikōrero o tēnei kīanga kāore te tama i kaiponuhia i a ia, i te kaikōrero. Ko te kīanga tuarua ko "He mea oati naku ki ahau anō, e ai tā Ihowa." I ngā wā onamata, ka oatitia e te tangata tētahi oati mō tētahi atu tangata nui ake i a ia. Ko tētahi karere i hangaia, ā, he kaikawe kōrero anake, kāore ia e oati ki a ia anō. Kāore te karere i hangaia e waitohu i tētahi oati ki te ingoa kawenata o te Atua. Ko te Hiperu 6:13 te take. E kī ana te Hiperu 6:13 i oati te Atua ki a ia anō. E whakapuaki ana te Hiperu 6:13 i te take: "no te mea kāore he mea nui ake hei oatitanga māna.")

B3. KA WHAWHAI A HAKOPA KI TETAHI TANGATA — A HUAINA E IA TE WAHI KO "TE KANOHI O TE ATUA"

Kenahi 32:24 A i mahue iho a Hakopa ko ia anake; a nonoke ana raua ko tetahi tangata, a takiri noa te ata. (25) A, no te kitenga o tera kihai ia i taea e ia, ka pa ia ki te ateatenga o tona huha; a ka takoki te ateatenga o te huha o Hakopa i a raua e nonoke ana. (26) Na ka mea ia, Tukua ahau, kua takiri hoki te ata. A ka mea ia, E kore koe e tukua e ahau, kia manaakitia ra ano ahau e koe.

NA KA NONOKE TETAHI TANGATA KI A IA --> E KORE AHAU E TUKU I A KOE, KI TE KAHORE KOE E MANAAKI I AHAU.

Kenehi 32:28 A ka mea ia, Heoi ano kiana ko Hakopa tou ingoa, engari ko Iharaira: no te mea kua tohe koe ki te Atua, ki te tangata hoki, a i a koe ano te mutunga. (29) Na ka ui a Hakopa, ka mea, Tena koa, korerotia mai tou ingoa. Ano ra ko ia, He aha toku ingoa i uia ai e koe? a ka manaaki ia i a ia i reira. (30) Na huaina ana e Hakopa te ingoa o taua wahi ko Peniere: i mea hoki ia, Moku i titiro ki te Atua, he kanohi, he kanohi, a kei te ora nei ahau.

HEI RANGATIRA KOE E WHAI MANA ANA KI TE ATUA --> KUA KITE AHAU I TE ATUA, HE KANOHI KI TE KANOHI, A KA ORA TONU AHAU.

(Ko aku whakaaro ake: E kiia ana e te tuhinga o Kenehi 32 tenei tangata he tangata. E kii ana tenei tangata e mau nei ki a Hakopa kei a Hakopa te mana KI TE ATUA. Ka tapaina e Hakopa taua wahi ko "te kanohi o te Atua." E kii ana a Hakopa i ora ia. Ka tono a Hakopa ki tenei tangata mo tetahi ingoa. Kihai a Hakopa i whiwhi ingoa, engari he patai anake i hoki mai. Kia mahara ki tenei patai kihai i whakautua mo te ingoa. Ka puta ano taua patai ano, i tetahi pukapuka rereke o te Paipera, i muri mai i nga rau tau.)

B4. TE RAKAU I KA I TE AHI — TE ANAHERA KO IA NEI KO AHAU

Ekoruhe 3:2 A ka puta ki a ia te anahera a Ihowa i roto i te mura ahi, i waenganui o tetahi rakau; a ka titiro ia, na, e toro ana te rakau i te ahi, a kihai i pau te rakau. (3) Na ka mea a Mohi, Ka tahuri ahau, ka matakitaki atu ki tenei mea nui kua puta nei, he aha te rakau te pau ai. (4) A ka kite a Ihowa e tahuri ana ia ki te matakitaki, ka karanga te Atua ki a ia i waenganui o te rakau, ka mea, E Mohi, e Mohi! A ka mea ia, Tenei ahau. (5) Na ka mea ia, Kaua e whakatata mai ki konei; wetekina ou hu i ou waewae, ko te wahi hoki e tu na koe, he wahi tapu. (6) Ka mea ano ia, Ko ahau te Atua o tou papa, te Atua o Aperahama, te Atua o Ihaka, te Atua o Hakopa. A huna ana a Mohi i tona kanohi; i wehi hoki ia ki te titiro atu ki te Atua.

I PUTA MAI TE ANIHERA A IHOWA KI A IA I ROTO I TE MURA AHI --> KA KARANGA TE ATUA KI A IA I WAENGANUI O TE RAKAU.

Ekoruhe 3:14 Na ka mea te Atua ki a Mohi, Ko AHOU ANO AHOU NEI: i mea ano ia, Kia penei atu koe ki nga tama a Iharaira, Na te AHOU NEI ahau i ngare mai ki a koutou.

KO AHOU ANO AHOU NEI --> NA TE AHOU NEI AHOU I NGARE MAI KI A KOUTOU.

(My personal thoughts: Exodus 3:2 says the angel of the LORD. Exodus 3:4 says the LORD, and God. The same bush, the same fire, and the same voice appear in both verses, two verses apart. The Bible never treats this as a contradiction. This same voice then gives the name that Israel would carry for ever: I AM THAT I AM.)

B5. MANOA ME TANA WAHINE — TE INGOA WHAKAMIHARO

Kaiwhakariterite 13:3 Na ka puta te anahera a Ihowa ki te wahine, ka mea ki a ia, Na, he pakoko koe, kahore hoki i whanau tamariki: otiia ka hapu koe, a ka whanau he tama.

NA KA PUTA TE ANAHERA A IHOWA KI TE WAHINE --> OTIIA KA HAPU KOE, A KA WHANAU HE TAMA.

Kaiwhakariterite 13:17 Na ka mea a Manoa ki te anahera a Ihowa, Ko wai tou ingoa, kia whakahonore ai maua i a koe, ina mana au korero? **[H6383 piliy ■]** (18) Ka mea te anahera a Ihowa ki a ia, He aha toku ingoa i uia ai e koe; he mea whakamiharo nei hoki?

HE AHA TOKU INGOA I UIA AI E KOE; HE MEA WHAKAMIHARO NEI HOKI?

Kaiwhakariterite 13:20 I te putanga ake hoki o te mura i runga i te aata whaka te rangi, na kua kake atu te anahera a Ihowa i roto i te mura o te aata. A, i te kitenga o Manoa raua ko tana wahine, tapapa ana raua ki te whenua. (21) Kihai ia i puta mai ano te anahera a Ihowa ki a Manoa raua ko tana wahine. Katahi a Manoa ka mohio he anahera ia na Ihowa. (22) Na ka mea a Manoa ki tana wahine, Ka mate rawa taua; kua kite hoki taua i te Atua.

I KAKE TE ANAHERA A IHOWA I RUNGA I TE MURA O TE AHI O TE AATA --> KA MATE TONU TATOU, NO TE MEA KUA KITE TATOU I TE ATUA.

(Ko aku whakaaro ake: E toru nga mea e tu rangatira ana i roto i nga Kaiwhakawa 13. Ka tono a Manoa ki te ingoa, rite tonu ki ta Hakopa i mahi ai i roto i te Kenehi 32. Ka kaiponuhia ano te ingoa ki a Manoa, i tenei wa me tetahi take kua whakaputaina. Ko te kupu Hiperu i homai mo tera take ko piliy (H6383). Ko te whakamaoritanga a te KJV mo piliy ko "secret." Ko te tikanga o piliy he mea whakamiharo rawa e kore e taea te mohiotia. No te putake kotahi ano a piliy me pele

(H6382), te kupu i whakamaoritia ko "Whakamiharo" i roto i a Ihaia 9:6, kei reira te tamaiti i whanau mai ki a tatou e whakaingoaia ana. Ko tenei anahera ano o Ihowa ka piki ake i roto i te mura o te aata. Ehara i te whakatau a Manoa ake "kua kite matou i tetahi anahera." Ko ta Manoa whakatau, "kua kite matou i te Atua.")

B6. TE RANGATIRA O TE OPE I WAHO O HERIKO — I KOROPIKOTIA, ME TE WETEKINA O NGĀ HU

Hohua 5:13 A, i a Hohua i Heriko, na ka anga ake ona kanohi, ka titiro, na he tangata e tu mai ana i tona aroaro, ko tana hoari hoki i tona ringa, unu rawa: na ka haere atu a Hohua ki a ia, ka mea ki a ia, mo matou ranei koe, mo o matou hoariri ranei? **[H8269 sar ■]** (14) Ka mea ia, Kahore; engari he rangatira no te ope a Ihowa ahau i haere mai nei. Na ka tapapa a Hohua ki te whenua, ka koropiko, ka mea ki a ia, E pehea mai ana toku ariki ki tana pononga? (15) A ka mea te rangatira o te ope a Ihowa ki a Hohua, Wetekina tou hu i tou waewae; he tapu hoki te wahi e tu na koe. A pera ana a Hohua.

KA HINGA A HOHUA KI TONA MATA KI TE WHENUA, A KA KOROPIKO --> WETEA TOU HU I TOU WAEWAE; NO TE MEA HE WAHI TAPU TE WAHI E TU NEI KOE.

TIROHANGA REREKE, AHUATANGA KOTAHI — E RUA NGĀ TANGATA I KIĀ KIA TANGO I O RAUA HU

Ekoruhe 3:5 Na ka mea ia, Kaua e whakatata mai ki konei; wetekina ou hu i ou waewae, ko te wahi hoki e tu na koe, he wahi tapu.

WETEKINA OU HU I OU WAEWAE, KO TE WAHI HOKI E TU NA KOE, HE WAHI TAPU.

(Ōku whakaaro ake: Kia mātau ki te ako kotahi, tata tonu ki ngā kupu rite, i homai ki ngā tāngata rerekē tokorua, mano tau te wehe. I te rakau, ka ahu mai te ako i te reo e kiā nei e te tuinga Paipera ko te ARIKI me te Atua. I waho o Heriko, ka ahu mai te ako i tētahi tangata e tū ana i reira me tētahi hoari kei tōna ringa. Ka tukua e tēnei tangata i waho o Heriko a Hoshua kia hinga ki raro ki tōna mata ka koropiko ki tēnei tangata. Kāore tēnei tangata i waho o Heriko e ārai i a Hoshua kia koropiko. Whakaritea tēnei ki tā tētahi anahera hanga pono e mahi ai i te wā ka ngana tētahi tangata ki te koropiko ki te anahera. Ka mea te anahera, "He hoa mahi hoki ahau nōu" (Whakakitenga 19:10). Ka mea te anahera, "koropiko ki te Atua" (Whakakitenga 22:9). E rua ngā wā i ngana a Hoani ki te koropiko ki tētahi anahera. E rua ngā wā i whakakāhoretia e tētahi anahera te koropikonga a Hoani. Kāore tētahi i whakakāhore i te koropikonga a Hoshua i waho o Heriko.)

B7. NA, E KI MARIE ANA TE KAWENATA HOU I TETAHI MEA

Hoani 1:18 Kahore ano he tangata i kite noa i te Atua; ko te Tama kotahi, kei te uma nei o te Matua, nana ia i whakapuaki. **[G1834 exegeomai ■] [G3439 monogenes ■]**

KAHORE RAWA HE TANGATA I KITE I TE ATUA I MUA IHO NEI --> NA TE TAMA KOTAHI IA I WHAKAATU.

Hoani 5:37 Na, ko te Matua nana nei ahau i tono mai, kua oti ahau te whakaatu e ia. Kahore ano koutou i rongonoa i tona reo, kahore ano i kite i tona ahua.

KAHORE ANO KOUTOU I RONGO NOA I TONA REO, KAHORE ANO I KITE I TONA AHUA.

1 Timoti 6:16 Ko ia anake e kore e mate, e noho ana ia i te marama e kore e taea atu e tetahi; kahore ia i kitea e tetahi tangata, kahore ano hoki e ahei kia kitea: waiho atu i a ia te honore me te kaha ake ake. Amine.

E NOHO ANA IA I TE MARAMA E KORE E TAEA ATU E TETAHI --> KAHORE IA I KITEA E TETAHI TANGATA, KAHORE ANO HOKI E AHEI KIA KITEA.

Na, whakatakotoria ngā wahanga e rua o te Paipera kia tata tonu tetahi ki tetahi, ka panui ai i ngā wahanga e rua i te wa kotahi.

E kī ana te Kawenata Tawhito, i ngā wa maha, i KITE ngā tangata i tenei tangata, i korero ki a ia, i kai i tona aroaro, i mamau ki a ia, a ora tonu ana.

Ko ta te Kawenata Hou e kii marama ana, e toru nga wa i whakahuatia ai, kaore ano tetahi tangata kia kite i te Atua Matua, a kaore rawa e taea e tetahi te kite i te Atua Matua.

He pono ngā kōrero e rua. Ko te tangata i kitea e te iwi i te Kawenata Tawhito, me te Matua kāore i kitea e te iwi, ehara i te tangata kotahi. E whakaatu ana a Hoani ko wai te tangata i kitea. E ai ki a Hoani, ko te tangata i kitea ko te Tama kotahi i whānau, te Tama kei roto i te uma o te Matua. E ai ki a Hoani, kua arahina e te Tama kotahi i whānau te Atua te Matua ki waho, ki te wāhi e taea ai te kite i te Atua te Matua.

[NGA TAPIRI I HONOA TAHITIA — KAORE TETAHI TAPIRI KOTAHI E KI ANA I TENEI ANAKE]

(Ko aku whakaaro ake: Kia tūpato, kia pono i konei, nō te mea ko tēnei tonu te wāhi ka taea e te tangata te tīmata ki te tāpiri atu ki te Paipera. Ko tā te mea e KI TINO ĒNGARI: e karangahia ana tēnei tangata i tonoa mai e te tuhinga o te Kawenata Tawhito ko te ARIKI, ko te Atua, ā, ko te kōrero anō tēnei a te iwi i tūtaki ki tēnei tangata i tonoa mai. Ehara tērā wāhanga i te whakatau. Ko tērā wāhanga ko tā nga rerenga kōrero e kī ai. Ko tā te mea e TAE ATU AI I TE HONO I NGĀ RARANGI KŌRERO: ko tēnei tangata ake, e kitea nei, ko te Tama tonu. Kāore tētahi rārangi kotahi e kī ana "ko te anahera a te ARIKI i roto i a Kenehi 16 ko Ihu tēnei." Ka tae atu ki tēnei whakatau mā te whakatakoto i a Hoani 1:18, Hoani 5:37, me 1 Timoti 6:16 ki te taha o nga kōrero o te Kawenata Tawhito, me te whakatakoto i te pātai ko wai i kitea. Koinā te take e noho ana te tohu ki reira, ā, ka noho tonu te tohu ki reira.)

B8. A KA PUTA ANO TE KARERE-KO-IHOWA I TE MUTUNGA RAWA O TE KAWENATA TAWHITO

Maraki 3:1 Tenei te unga atu nei e ahau taku karere, mana e whakapai te ara i mua i ahau, a kitea rawatia ake, kua tae te Ariki, e rapua nei e koutou, ki tona temepara; na ko te anahera o te kawenata, ko ta koutou e ngakau nui na, nana, tera ia ka tae atu, e ai ta Ihowa o nga mano. **[H4397 malak ■]**

KA UNGA E AHAU TAKU KARERE + MANA E WHAKAPAI TE HUARAHI I MUA I AHAU --> KA HOHORO TE HAEREMAI O TE ARIKI KI TONA TEMEPARA, ARA TE KARERE O TE KAWENATA.

TIROHANGA REREKE, KOTAHI ANO WHAKAATURANGA — te karere i whakaaria mai, me te karere i tautuhia

Maka 1:2 Ko te mea ia i tuhituhia i roto i ta Ihaia poropiti, Na ka tonoa e ahau taku karere i mua i tou aroaro, mana e whakapai tou ara i mua i a koe. (3) He reo no tetahi i te koraha e karanga ana, Whakapaia te huarahi o te Ariki, Whakatikaia ona ara. (4) I haere mai a Hoani, ka iriiri i te koraha, ka kauwhau i te iriiri ripeneta hei murunga hara.

NANA, KA TONOA E AHAU TAKU KARERE KI MUA I TOU AROARO --> WHAKAPAIA TE HUARAHI O TE ARIKI.

(Ko oku whakaaro ake: E rua nga tangata i tonoa e whakahuatia ana i roto i te kotahi tuhinga o Malaki 3:1. Ko tetahi tangata i tonoa ka haere i mua hei whakawatea i te huarahi. Ko tetahi atu tangata i tonoa e kiia ana ko "te Ariki" me "te karere o te kawenata." Ko tenei tangata tuarua i tonoa te tangata e haere mai ana ki te temepara ake o te Ariki. Ka timata a Maka i tana Rongopai ki te whakahua i taua rarangi tonu o Malaki 3:1. Ka whakaingoatia e Maka te kaiwhakawatea o te huarahi ko Hoani, i te koraha. Na konei ka waiho te tangata tuarua i tonoa kia kore e whakaingoatia e Maka i taua wa. Kei te tatari te Kawenata Tawhito mo tetahi karere ko ia te Ariki. Ka whakatuwherahia te Kawenata Hou ki taua karere ano e haere mai ana.)

C. TE WAHIE I WHAKATAKOTORIA KI RUNGA I TE TAMA KOTAHI — ABERAHAMA RAUA KO IHAKA I RUNGA I TE MAUNGA

C1. Kenehi 22:2 Na ka mea ia, Kawea atu tau tamaiti, tau huatahi, tau e aroha nei, a Ihaka, a haere ki te whenua o Moria; ka whakaeke i a ia ki reira hei tahunga tinana ki runga ki tetahi o nga maunga e korero ai ahau ki a koe. **[H3173 yachiyd ■]**

TENA, TANGOHA TAU TAMA, TAU TAMA KOTAHI, ARA A IHAKA, TAU E AROHA NEI --> WHAKAHEREHERETIA IA KI REIRA HEI TAHUNGA TINANA.

C2. Kenehi 22:6 Na ka tango a Aperahama i te wahie mo te tahunga tinana, a whakawaha ana e ia ki a Ihaka, ki tana tama; a ka mauria e ia he ahi i tona ringa me tetahi maripi; a haere tahi ana raua.

[H6086 ets ■]

NA KA TANGO A APERAHAMA I TE WAHIE MO TE TAHUNGA TINANA, A WHAKAWAHA ANA E IA KI A IHAKA --> A HAERE TAHI ANA RAUA.

(Oku whakaaro ake: I roto i Kenehi 22:6, kaore te matua e mau i te rakau. Ko Ihaka te mau ana i te rakau ki runga i te puke. Ka whakatakotoria e Aperahama a Ihaka ki runga i taua rakau. Ko te kupu Hiperu mo taua rakau ko ets (H6086). Ko ets te kupu noa mo te rakau ora. Ko ets ano hoki te kupu noa mo te rakau kua tapahia. Ko ets te kupu ano e whakamahia ana mo te rakau o te ora. Ko ets te kupu ano e whakamahia ana mo te rakau i waenganui o te kari.)

C3. Kenehi 22:7 Na ka korero a Ihaka ki a Aperahama, ki tona papa, ka mea, E toku matua: ka mea ia, Tenei ahau, e taku tama. A ka mea ia, Nana, ko te ahi me nga wahie: kei hea ia te reme hei tahunga tinana? (8) Ka mea a Aperahama, Kei te Atua te whakaaro, e taku tamaiti, ki tetahi reme mana hei tahunga tinana: na ka haere tahi raua.

KEI HEA TE REME MO TE TAHUNGA TINANA? --> MA TE ATUA AKE ANO E TITIRO TETAHI REME MANA.

C4. Kenehi 22:13 A ka maranga ake nga kanohi o Aperahama, na ka kite ia ko tetahi hipi toa i muri i a ia, e mau ana ona haona i roto i te puia rakau: na ka haere a Aperahama, ka hopu i te hipi ra, a whakaekea ana e ia hei tahunga tinana, hei whakarite mo tana ta ma.

HE HIPI TOA I MAU KI TE PUIA, HE MEA NA ONA HAONA --> I WHAKAEKEA E IA HEI TAHUNGA TINANA, HEI WHAKAKAPI MO TANA TAMA.

Kenehi 22:14 Na ka huaina e Aperahama te ingoa o taua wahi ko Ihowatire: e korerotia nei inaianei, Kei te maunga o Ihowa te kitea ia.

KEI TE MAUNGA O IHOWA TE KITEA IA.

(Oku whakaaro ake: Whakaarohia anō te pātai a te tama i Kenehi 22:7: kei hea te reme? Ka whakautu a Aperahama i te pātai. Ko te whakautu a Aperahama ka tae atu ki tua atu i tāna i mōhio ai. E kī ana a Aperahama, "Māna, mā te Atua, e whakarite mai he reme mōna, mō te whakahere tahunga." Ka taea taua kīanga te mau i ētahi tikanga e rua. Ko tētahi tikanga ko tā te Atua ka tiki mai i tētahi reme mō tāna ake whakamahi. Ko tētahi atu tikanga ko tā te Atua ka whakarite i a ia ake ki te reme. Ko tā te Atua i whakarato ai i taua rā he HIPI TOA, ehara i te reme. He hipi toa he hipi tāne kua tino tipu. I mate tēnei hipi toa i te wāhi o te tama, i mau nei i ōna hoana. Ka whakautua te pātai a Ihaka i runga i te maunga i tētahi tikanga. Ka waiho tonu hoki te pātai a Ihaka kia tuwhera i tētahi atu tikanga. E tarewa tonu ana te nama mō tētahi reme. Ka tapaina e Aperahama te wāhi ki tētahi kupu whakaari mō ngā rā kei mua: "ka kitea i te maunga o Ihowa.")

TIROHANGA REREKE, KITE KOTAHI — te tama i amo i te wahie, me te Tama i amo i te ripeka

Kenehi 22:6 Na ka tango a Aperahama i te wahie mo te tahunga tinana, a whakawaha ana e ia ki a Ihaka, ki tana tama; a ka mauria e ia he ahi i tona ringa me tetahi maripi; a haere tahi ana raua.

I WHAKAWAHAINA E APERAHAMA NGA WAHIE KI RUNGA I A IHAKA, KI TANA TAMA --> A HAERE TAHI ANA RAUA.

Hoani 19:17 A amo ana ia i tona ripeka, haere ana ki te wahi e kiia nei ko te wahi o te angaanga, tona ingoa ki te reo Hiperu, ko Korokota:

A AMO ANA IA I TONA RIPEKA, HAERE ANA KI TE WAHI E KIIA NEI KO TE WAHI O TE ANGAANGA.

Hoani 19:18 Na ripekatia ana ia e ratou ki reira, a ia me etahi atu tokorua, kotahi ki tetahi taha, kotahi ki tetahi taha, ko Ihu ki waenganui.

I REIRA RATOU I RIPEKA AI I A IA + KO IHU I WAENGANUI.

(Ko oku whakaaro ake: He matua, he tama kotahi anake e arohaina ana e te matua, he puke, he wahie i whakatakotoria ki runga i te tuara o te tama ake, me te tama e piki ake ana i raro i taua wahie. I puta tenei ahuatanga e rua nga wa i roto i te Paipera. I te wa tuatahi, i roto i te Kenehi 22, ka aukatihia e te Atua te maripi. Ka whakanohia e te Atua he hipi hei whakakapi mo te tama. I te wa tuarua, i te ripeka, kaore tetahi i aukati i te mate. I tenei wa, ko te Tama te mea whakakapi. Kia mohio ki tetahi atu rereketanga i waenganui i nga ahuatanga e rua. I patai a Ihaka, "kei hea te reme?" Kaore he whakautu ki te patai a Ihaka i taua ra. I puta mai te whakautu i muri iho, i te Awa o Horano, na Hoani. I tohu a Hoani ki tetahi tangata e haere mai ana ki a ia.)

C5. Hoani 1:29 I te aonga ake ka kite ia i a Ihu e haere ana mai ki a ia, ka mea, na, te Reme a te Atua, hei waha atu i te hara o te ao!

KA MEA, NA, TE REME A TE ATUA, HEI WAHA ATU I TE HARA O TE AO.

C6. Kenehi 22:2 Na ka mea ia, Kawea atu tau tamaiti, tau huatahi, tau e aroha nei, a Ihaka, a haere ki te whenua o Moria; ka whakaeke i a ia ki reira hei tahunga tinana ki runga ki tetahi o nga maunga e korero ai ahau ki a koe.

Hoani 3:16 Koia ano te aroha o te Atua ki te ao, homai ana e ia tana Tama kotahi, kia kahore ai e ngaro te tangata e whakapono ana ki a ia, engari kia whiwhi ai ki te ora tonu. **[G3439 monogenes ■]**

TAU TAMA KOTAHI, TAU E AROHA NEI --> I HOMAI E IA TANA HUATAHI.

C7. Hiperu 11:17 Na te whakapono a Aperahama i tapae ai i a Ihaka, i tona whakamatautauranga; ae ra, ko te tangata i a ia nei nga kupu whakaari, tapaea ana e ia tana huatahi, (18) Mona nei te kupu, Kei a Ihaka he huanga mo tau whanau: (19) I whakaaro hoki ia, ahakoa i roto nei ano i te hunga mate, e taea ia e te Atua te whakaara ake; a riro mai ana ia i reira, he mea whakaahua.

I TAPAEA ATU E IA TANA TAMA HUATAHI --> I MAHARA IA E TAEA E TE ATUA TE WHAKAARA AKE, AHAKOA I ROTO I TE HUNGA MATE.

(Aku whakaaro ake: Ko te kaituhi o te pukapuka o Hiperu e whakamahi ana i te kupu Kariki kotahi mō Ihaka e whakamahia ana e Hoani mō Ihu. Ko taua kupu ko "huatahi," monogenes (G3439). E kī mai ana te kaituhi o Hiperu ki a tātou i te whakaaro o Aperahama i a ia e piki ana i te maunga. I whakaaro a Aperahama ka taea e te Atua te whakaara ake te tamaiti i te mate. I kī atu a Aperahama ki ngā taitamariki i raro o te puke, "Ka haere māua tahi ko te tamaiti ki kō, ka koropiko ai, ka hoki mai ai ki a koutou." I tūmanako a Aperahama ka hoki iho ia i te maunga me Ihaka. I riro anō a Ihaka i a Aperahama, e ai ki te kaituhi o Hiperu, "hei tauira." Ko te tikanga o te kupu tauira i konei he pikitia, he tohu rānei. E toru ngā rā i muri i te whakahau, ka hoki ora mai he tama i rite tonu ki te mea kua mate.)

HE KUPU MO TE WAHI — he kupu tautoko, ehara i te kereme e kii pu ana nga tuhinga

2 Whakapapa 3:1 Katahi ka timata a Horomona te hanga i te whare o Ihowa ki Hiruharama, ki Maunga Moria, ki te wahi i puta ai a Ihowa ki tona papa, ki a Rawiri, ki te wahi i whakapaia e Rawiri ki te patunga witi a Oronana Iepuhi.

KATAHI KA TIMATA A HOROMONA TE HANGA I TE WHARE O IHOWA KI HIRUHARAMA, KI MAUNGA MORIA.

[NGA TAPIRI I HONOA TAHITIA — KAORE TETAHI TAPIRI KOTAHI E KI ANA I TENEI ANAKE]

(Ko aku whakaaro ake: Ko Ihenati 22:2 e whakaingoa ana i te wāhi i tonoa e te Atua a Aperahama ki reira ko te whenua o Moria. Ko 2 Whakapapa 3:1 e whakaingoa ana i te wāhi i hangaia e Horomona te temepara ko te maunga o Moria, i Hiruharama. Ko te maunga o te patunga tapu tata a Ihaka me te maunga o ngā patunga tapu katoa i muri mai o te temepara he ingoa kotahi tā rāua e whai ai. Ko Hiruharama anō hoki te pā kotahi i whakapiritia ai a Ihu e nga hoia ki te ripeka i waho o te taiepa o te pā. Kōrero anake i nga mea e kōrerohia ana e nga rārangi. Kāore nga rārangi e kī ana i te toka kotahi a Korokota me Moria. E kī ana ia nga rārangi i te ingoa kotahi, te pae maunga kotahi, me te pā kotahi. Ko nga kupu ake a Aperahama, "kei runga i te maunga o Ihowa ka kitea ai." I kōrerohia e Aperahama aua kupu i roto i te wā heke mai.)

KUPU WHAKAMUTUNGA

Hoani 8:56 I hari to koutou matua, a Aperahama, mona ka kite i toku ra: i kite ia, a koa ake. (57) Katahi ka mea nga Hurai ki a ia, Kahore noa i rima tekau noa ou tau, a kua kite koe i a Aperahama? (58) Ka mea a Ihu ki a ratou, He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Kahore noa ano a Aperahama, ko ahau tenei. (59) Na ka mau ratou ki etahi kohatu hei epa ki a ia: heoi huna ana a Ihu i a ia, puta ana i roto i te temepara.

I MUA I A ABERAHAMA, KO AHAU TENEI --> NA KA MAU RATOU KI TE KOHATU HEI AKINA KI A IA.

(Ko aku whakaaro ake: Whakatakotoria enei whakaaturanga e rua ki te taha, kia whakaakona mai te rerekētanga. I te rakau tataramoa, ka kī te reo i roto i te ahi, Ko AHAU TĒNEI. Ka huna e Mohi tōna mata i te rakau tataramoa. I roto i te temepara, ka kī tētahi tangata e tū ana i te mano, Ko AHAU TĒNEI. Ka hopu te mano i nga kohatu. Kīhai te mano i pōrangi ki ta Ihu i kī ai. I mārama tonu te mano ki ta Ihu i kī ai. I whakatauhia e te mano nga kupu a Ihu he mea tika mo te akina ki te kohatu. Kia mahara ano, kīhai a Ihu i kī, "i mua i a Aperahama, i AHAU." I kī a Ihu, Ko AHAU TĒNEI.)

WHAKAMATAUTAU MAHI

1. Kenehi 1:26 — Na ka mea te Atua, Tatou ka hanga i te tangata kia rite ki a tatou, kia rite ki to tatou ahua:

- a) i runga i tō tātou āhua
- b) nana, he pai rawa
- c) i hanga ia e ia kia rite ki te Atua

2. Kenehi 16:13 — Na ka huaina e ia te ingoa o Ihowa i korero ki a ia:

- a) E te Atua, e kite na koe i ahau
- b) kua kite ahau i te Atua, he kanohi, he kanohi
- c) Tenei ahau; tonoa ahau

3. Ekoruhe 3:14 — Na ka mea te Atua ki a Mohi:

- a) Ko ahau te Atua o tou papa
- b) KO AHAU KO AHAU
- c) Ko Ihowa ahau, kahore atu hoki

4. Hoani 8:58 — Ka mea a Ihu ki a rātou, He pono, he pono tāku e mea nei ki a koutou:

- a) I hari tou papa, a Aperahama, kia kite i toku ra
- b) I mua i a Aperahama, ko ahau tenei
- c) Kahore tetahi tangata i kite i te Atua i noa ake nei

5. Kaiwhakawa 13:22 — Na ka mea a Manoa ki tana wahine, Ka mate rawa tatou:

- a) no te mea he tangata ngutu poke ahau
- b) no te mea he oneone tapu te wahi e tu na koe
- c) no te mea kua kite matou i te Atua

6. Hohua 5:15 — Na ka mea te rangatira o te ope o Ihowa ki a Hohua:

- a) Wetekina tou hu i tou waewae
- b) Kei a matou ranei koe, kei o matou hoariri ranei?
- c) Hoki atu ki tou rangatira wahine

7. Kenehi 22:8 — Ma te Atua e whakarite tana ake reme mo te tahunga tinana:

- a) a whakatakotoria iho ki runga i a Ihaka, tana tama
- b) na haere tahi ana raua
- c) tirohia te ahi me nga wahie

NGA WHAKAUTU TIKA: 1-a, 2-a, 3-b, 4-b, 5-c, 6-a, 7-b

PEHEA TENEI RANGAHAU E MANGA AI

ME PEHEA TE ATARANGI E TOHU ANA KI TE MARAMA: TE WAHIE I WHAKAWAHA KI RUNGA I TE TUARA O IHAKA (GENESIS 22:6) ME TE RIPEKA I WHAKAWAHA KI RUNGA I TE TUARA O TE TAMA (HOANI 19:17). I PUTA TE ATARANGI I RUNGA I TE MAUNGA. I PUTA TE TINANA I WAHO O TE PA.

--> ARA PEKERANGI: KO TE "TĀTOU" ME TE "TŌ TĀTOU" O KENEHI 1:26, E MAU TAHI ANA KI TE "KOTAHĪ IHOWA" O TIUTERONOMI 6:4, E WHAKAPUARE ANA KI TE AKO WHĀNUI MŌ TE ATUATANGA. KO TE ATUATANGA HE ATUA KOTAHĪ, ME TE MATUA, TE TAMA, ME TE WAIRUA TAPU E WHAKAINGOATIA ANA HEI TANGATA MOTUHAKA PUTA NOA I TE PAIPERA. KO TĒNEI AKORANGA I PĀ NOA KI TE TAHA O TĀUA AKO WHĀNUI.

--> HE WHAKAATURANGA PEA: I TONO A HAKOPA KI TE TANGATA I MEKEMEKE AI I ROTO I TE GENEHI 32 KIA KOREROTIA MAI TONA AKE INGOA, ENGARI KAORE I WHAKAAETIA (GENEHI 32:29). I TONO A MANOA KI TE ANAHERA A IHOWA KIA KOREROTIA MAI TONA AKE INGOA, ENGARI KA KOREROTIA MAI KO TE INGOA HE PILIY (H6383), HE MEA WHAKAMIHARO RAWA KIA MOHIOTIA (KAIWHAKAWA 13:18). KATAHI A IHAIA KA MEA KO TE TAMAITI KUA WHANAU MAI KI A TATOU KA HUAINGIA KO TE WHAKAMIHARO, PELE (H6382), NO TĀUA PUTAKE ANO (IHAIA 9:6). KO TE INGOA I KAIPONUHI I TE KAWENATA TAWHITO, KUA WHAKAATURIA INAIANEI MO TĒTAHI TAMAITI HOU. I TE MUTUNGA O TE PAIPERA, E EKE HAERE MAI ANA I TE RANGI, KEI A IHU TONU TĒTAHI INGOA KAORE E MOHIOTIA E TE TANGATA, KO IA ANAKE (WHAKAKITENGA

KUPU MĀORI KĒRĪKI

“**huatahi**” — **G3439 monogenes** — i whanau kotahi; kotahi noa; te mea kotahi anake o tona momo
E whakamahia ana a Monogenes mo te Tama. E whakamahia ana a Monogenes mo Ihaka i roto i nga Hiperu 11:17.

“**whakaatu**” — **G1834 exegeomai** — hei arahi atu; hei kawē mai; hei korero whakaatu; hei whakaatu
Kaore tetahi tangata i kite i te Atua. Na te Tama kotahi i whanau, kua arahina mai te Atua ki te marama kia kitea ai ia.

KUPU MATUA HEBERU

“**anahera / karere**” — **H4397 malak** — te mea i tonoa; he karere; he anahera
Ko tēnei kupu e whakaingoa ana i tētahi tūmahi, ehara i te āhua. Ka whakamahia tēnei kupu mō ngā tāngata. Ka whakamahia tēnei kupu mō ngā poropiti. Ka whakamahia tēnei kupu mō ngā mea o te rangi. Ko tēnei kupu anake, e kore rawa e whāki ki a koe HE AHA te tangata i tonoa nei. Ko tēnei kupu anake e whāki ana ki a koe i tonoa noa he tangata. Mā ngā kupu o te tuhinga Paipera e karapoti ana e whāki mai te toenga. Mā ngā kupu o te tuhinga Paipera e karapoti ana e whāki mai te toenga i roto i ēnei kōrero.

“**Atua**” — **H430 elohim** — Atua; ngā atua; te Atua pono
He āhua maha a Erohimī. Ka whakamahia tonutia a Erohimī mo te Atua pono kotahi, i te taha o nga kupumahi takitahi. Ko tenei kupu ake e mau ana i te kīnaki e tirohia ana e tenei akoranga.

“**kotahi**” — **H259 echad** — kotahi; kotahi tonu; tuatahi
Ko Echad te kupu kei roto i te "Ko Ihowa, ko to tatou Atua, he Ihowa KOTAHI." Ko Echad ano te kupu e whakamahia ana mo te ahiahi me te ata e kiia nei he ra KOTAHI. Ko Echad ano te kupu e whakamahia ana mo te tane me tana wahine e meinga ana hei kikokiko KOTAHI.

“**tama kotahi**” — **H3173 yachiyd** — anake; ko tenei anake; mokemoke; taonga aroha
E toru nga wa e karangatia ana a Ihaka he "tama kotahi" i roto i te Kenehi 22. Ko te tikanga o Yachiyd ko te mea kotahi anake.

“**rākau**” — **H6086 ets** — he rākau; he wahie; he papa rākau; he papa; he tokotoko
Ko Ets tetahi kupu Hiperu e kapi ana i te rakau ora me te rakau kua tapahia. Ko Ets te kupu mo te rakau i whakatakotoria e Aperahama ki runga i a Ihaka.

“**huna / whakamiharo**” — **H6383 piliy** — he whakamiharo; he tino whakamiharo rawa kia mohiotia
Ko Piliy te kupu i homai e te anahera a Ihowa ki a Manoa hei whakaahua i tona ake ingoa. Ko Piliy no roto mai i te putake kotahi me te ingoa pele i roto i a Ihaia 9:6.

“**rangatira**” — **H8269 sar** — he upoko tangata; he rangatira; he kapene; he piriniha; he kaiwhakahaere
Ko Sar te taitara e kii ana te tangata i te hoari kua unuhia i waho o Heriko.

“**KO AHAU**” — **H1961 hayah** — noho; ora; huri
Ko Hayah te putake kupu kei raro i te "KO AHAU TENEI KO AHAU" i te rakau e ka ana.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Maori (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEPbible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEPbible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).